

Tiroid Hemiagenezisi (Olgu Sunumu)

İlknur GÜNEŞ*
İlhan ODACILAR**
Ercan TUNCEL***

ÖZET

Yirmi dört yaşındaki bayan hasta, daha önce çekilen tiroid sintigrafisi raporu ile palpasyon bulgularının uyumsuzluğu nedeniyle hastanemize gönderilmiştir. Tc-99m perteknetat ile tekrarlanan tiroid sintigrafisinde sol lob ve isthmus görüntülenememiş, yalnız sağ lobda homojen tutulum izlenmiştir. Tiroid fonksiyon testleri normal olan hastanın ultrasonografik incelenmesinde ise sol lob ve isthmus lokalizasyonunda tiroid dokusu olmadığı görülmüştür.

SUMMARY

Hemiagenesis of the Thyroid

The patient is a 24 year-old female, referred for thyroid scintigraphy because of discordant findings between previous scintigraphy and palpation. With repeated Tc-99m pertechnetate thyroid scintigraphy isthmus and left lobe were not imaged, only homogenous uptake was seen in the right lobe. In the ultrasonographic study no thyroid tissue was seen in the left lobe and isthmus localization.

* Uzm. Dr.; U.Ü. Tıp Fakültesi, Nükleer Tıp Anabilim Dalı.

** Dr.; U.Ü. Tıp Fakültesi, Radyoloji Anabilim Dalı Araştırma Görevlisi.

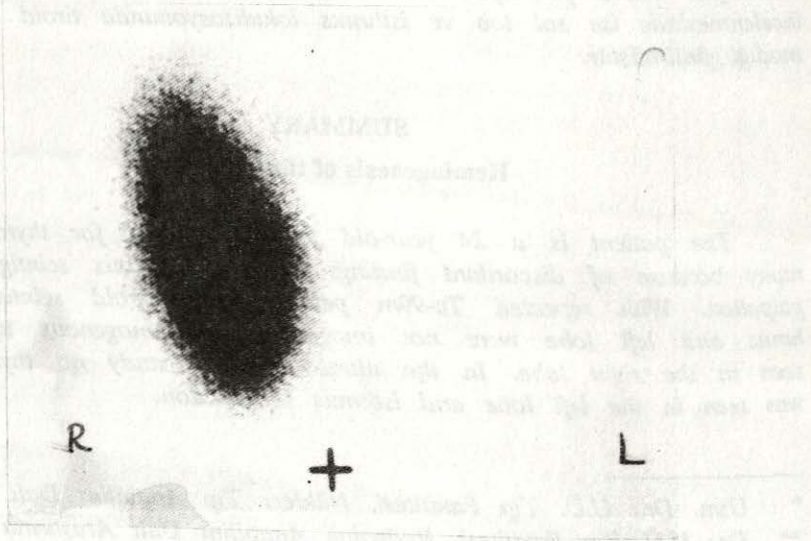
*** Prof. Dr.; U.Ü. Tıp Fakültesi, Radyoloji Anabilim Dalı Başkanı.

Tiroidin hemiagenезisi oldukça nadir görülen bir konjenital anomali dır. Amerikan literatürlerinde 1982 yılına kadar sunulan hemiagenезis olgularının sayısı 17'dir. Dünya literatürlerinde ise Afrika, Asya, Avustralya, Avrupa ve Güney Amerika'daki 12 ülkeden toplam 90 olgu bildirilmiştir¹. Olguların çoğunda (bizim vakamızda olduğu gibi) lobun bulunmadığı taraf sol tarafdır (% 81.5). Kadın/erkek oranı ise 3/1 dir^{2,3}.

Türkiye'de bugüne dek ilk ve tek hemiagenезis olgusu Bayhan ve ark. tarafından yayınlanmıştır. Burada sunduğumuz olgunun ülkemizde ultrasonografi ile tanı konan ilk ve bildirilen ikinci vaka olduğu kanısındayız.

OLGU

Yirmidört yaşında bayan hasta, boğazında ağrı ve sıkıntı hissi, nefes almada zorluk yakınmaları ile hekime başvurmuş. Bugüne kadar tiroid ile ilgili bir yakınması olmayan hastanın ailesinde tiroid hastası yokmuş. Fizik muayenede inspeksiyon normaldi. Palpasyonda sağ tiroid lobunun ele geldiği ve normal büyüklükte olduğu görüldü. Sol tarafta palpasyon ile tiroid lobu saptanamadı. Tc-99m perteknetat ile yapılan tiroid sintigrafisinde sol lob ve isthmusa ait tutulum olmadığı, sağ lobun normal büyüklük ve şekilde olduğu görüldü (Şekil: 1). Ayrıca tanı için ultrasonografi yapıldı. Ultrasonografik incelemede orta hattın sağ tarafında homojen eko yapısı gösteren, 42x15 mm boyutlarında tiroid dokusu izlendi. Sol lob ve isthmus lokalizasyonunda ise tiroid dokusu ile aynı eko yapısı gösteren

Şekil: 1

Tc-99m perteknetat ile yapılan tiroid sintigrafisi (anterior)

rinde, Hamburger ve Hamburger ise 7000'den fazla olgudan dördünde hemiage-
nezis saptamışlardır^{3,6}. Harada ve ark. 12456 cerrahi olgudan yedisinde hemia-
genезis bulmuşlardır¹. Bu anomalinin gerçek sıklık oranını saptamak zordur ve
yalnız geniş postmortem çalışma ile belirlenebilir. Burada verilen rakamların
çoğu herhangi bir tiroid yakınlığı ile başvuran olgulardan elde edilmiştir⁶.

Hemiagenезisin ayırıcı tanısı için literatürlerde TSH stimulyasyon testi
önerilmektedir^{1,2,3,4,5,6}. Günümüzde ise ultrasonografinin ikinci tanı yöntemi ol-
ması gerekir. Güvenirliđi, kolay uygulanabilmesi, basitliđi ve noninvazivliđi tercih
nedenlerindedir. TSH ile stimulyasyondan sonra tekrar sintigrafi yapılması en
az iki günlük süre gerektirir. Ultrasonografi ile aynı gün tanı konur ve gerekirse
tedaviye başlanır. Ultrasonografinin maliyeti de TSH stimulyasyon testinden da-
ha düşüktür⁷. Verilen TSH allerjik reaksiyona yol açabileceđi gibi hipertiroidik
ya da kardiyolojik hastalarda da kontrendikedir.

Nadir görölmesine karşın, hemiagegenезis durumunun akılda bulunması yal-
nımları ve gereksiz cerrahi girişimleri önleyecektir. Burada sunduğumuz olgu-
da sağ tarafta hiperaktif nodül ve karşı tarafta suprese olmuş tiroid dokusu ra-
por edilmiş, hasta operasyon programına alınmıştır. Cerrahi girişim öncesi pal-
pasyon ile sağ taraftaki nodül konusunda şüpheye düşölmüş ve sintigrafinin tek-
rarı uygun görölmüştür. Sintigrafide aynı görönümün elde edilmesi, palpasyon
ile nodül saptanamaması, ultrasonografik değerlendirmeyi gerektirmiş ve kesin
tanı konmuştur.

Sonuç olarak; tiroid bezinin deđerlendirilmesinde tek metod yerine, pal-
pasyon, sintigrafi ve ultrasonografi kombinasyonunun üstönlüđü gösterilmiş, has-
ta risk oranı yüksek ve gereksiz bir operasyondan kurtarılmıştır.

KAYNAKLAR

1. MELNICK, J.C., STEMKOWSKI, P.E.: Thyroid hemiagegenезis (Hockey Stick Sign): A review of the world literature and a report of four cases. J. Clin. Endoc. and Metab., 1981; 52: 247-251.
2. BAYHAN, H., AYDIN, R., ERKILIÇ, M.: Tiroid hemiagegenезileri (hokey sopası işaretli) (Bir olgu nedeniyle), Gata Bülteni, 1984; 26: 851-854.
3. HAMBURGER, J.I., HAMBURGER, W.S.: Thyroidal hemiagegenезis. Re-
port of a case and comments on clinical ramifications. Arch. Surg. 1970;
100: 319-320.
4. RUSOTTO, J., BOYAR, R.M.: Thyroid hemiagegenезis (case report). J.
Nucl. Med. 1971; 12: 186-187.
5. ABBASI, V., AUTH, R.: Hemiagenезis of the thyroid. Clinical and radio-
logical presentation in the pediatric patient. J. Nucl. Med. 1983; 24: 972.

6. BURMAN, K.D., AUTH, R.: Hemiagenesis of the thyroid: Clinical and radiological presentation in the peridatric patient. J. Nucl. Med. 1983; 24: 972.
7. DE REMIGIS, P. et al.: Comparision of ultrasonic scanning and scintiscanning in the evaluation of thyroid hemiagenesis. J. Clin. Ultrasound. 1985; 13: 561-563.

Dr. İlknur GÜNEŞ
U.Ü. Tıp Fakültesi
Nükleer Tıp Anabilim Dalı
BURSA